11.




# DEO OPTIMO MAX.

## UNI ET TRINO,

## VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

# QUÆSTIO MEDICA.

*CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimâ tertiâ mensis Februarii, anno Domini* M. DCC. XLVII.

M. PETRO-ANTONIO LEPY,
Doctore Medico, Præside.

*An aqua potus omnium saluberrimus?*

I.



ERE, cibo, potu, vivimus. Si cum delectu usurpentur hæc tria, vita manat felicior. Eligantur indè salubriora. Ab aëre puro, innubi, libero, sensuum acumen, ingenii bonitas, robur virium. Aëre non certo contraria iis fiunt. Esculenta, ter quaterve partitis ex intervallis assumpta die, crassiora licèt, sed masticata diù, cuivis prosunt, si, ut par est, concoquantur. At leviora nocent avidiùs deglutita, ingesta præsertìm semèl tantùm die. Tunc indigesta sæpiùs

omni cum noxâ ventriculum non modò gravant, ſed illicò, aut in poſterùm omnem pervertunt œconomiam animalem, omni cum functionum læſione. Cavendum ideò, ne nimìs incautè ingerantur. Digerere opus princeps. Igitur qui maſticationem neſcit, is animam odit ſuam, & ſibimet-ipſi, etiam inſcio, infeſtus eſt. Præter hæc, tempeſtatum, regionum, ætatum, veletudiniſque & exercitationis modo atque ratione, eligenda ſunt convenientiora, & qualitate, & copiâ, & ordine. Potulenta nec minorem diligentiam requirunt. Eorum, ut ingens neceſſitas, ità & ſalubritas maxima. Id omne quod pro corporis ſumitur alimoniâ, ipſius & naturâ potus ſalubriùs committitur, aſſimilaturque feliciùs. Nutrimur enìm, ut, id, quod jugiter deperditur & avolat, in corporis ſubſtantiam magìs propriâ vehiculi conditione reparetur. Quibus ergò tantùm ſapit palatus, iis cor non ſapit.

## I I.

UT potuum diverſa ſunt genera, ſic optimum credere par eſt, quod univerſum eſt. Præſtat illud, quod omnium animalium extinguendæ ſiti, communis mater providaque nutrix paravit natura. Ars ſuos conficiat paretvè potus coctione florum, radicum, ſeminum; ſuccorum expreſſione è fructibus & racemis, pomaceum, pyraceum, vinum: ex ipſis flammeos ignis ope extorqueat liquores: tot potuum ſint, quot ſpecies fructuum. Hic potionum ordo eſt ad tuendam reparandamvè ſanitatem, ut, quæ vinoſæ ſunt magis, ſint ſalubres minùs; Quæ aqueæ, ſalubriores. Vinum, vegetantium licèt decus nobile, vitam paſsìm jucundiorem, ſed infirmiorem brevioremque ſæpiùs facit. Succus eſt ex maturis calcatiſque uvis expreſſus, defœcatus fermentatione, at ebullitionis fervore ſuperbior. Spiritu volatili ſulphureo, & acido ſubtili conſtat, undè tyrannidem exercet. Si meracius bibatur, bilem vel facit, vel accendit; ſi copioſius, turpi vomitu, artuum tremore, ſexcentis id genus, omni cùm animi perturbatione, & mentem, & corpus à ſede dimovet. Id vino debent homines, quòd ſoli animalium non ſitientes bibant. An cum ſanitatis detrimento? Judica.

## I I I.

TOT à vino mala præcavet aquæ potus. Argenteus limpiduſque ille liquor, orbi univerſo coævus & communis, fluidiſſimus eſt. Particulis conſtat jugi motu concitatis, quæ vitris opticis undulatâ motione accuratiùs exhibentur præditæ. Iſtæ particulæ læves ſunt, ſolidæ, tenues, ſphæricæ, ſeu ſphæroïdeæ, aut oblongæ, aliâvè ex phyſicis figurâ; undè habet aqua, ut corporibus immiſceatur, & ea penetret. Eligi illa debet, pura, illimis, pellucida, levis, inodora, non acris, non ſalſa palato grata. Facilè caleſcat, frigeſcat, diſtribuatur. Talis eſt, Pariſiorum altor, ſequana ſanus, qui urbi reginæ allabitur, & omnis qui è vivo fonte manat, quemque jàm ſalutat ſol matutinus è ſublimioribus erumpentem locis. Quæ ſcaturit unda per ductus puriſſimos, itèm ſana eſt; ut illa, quæ è vernis Hiberniſque nubibus, minimè impuris nec procelloſis, depluit: Quæ cyſternis laudabili ſabulo inſtratis ſinè plumbo cuſtoditur: Quæ ventri & hypochondriis minimè gravis eſt. Tales aquæ rei omnis viventis potus. Aquâ nutriuntur plantæ & creſcunt, ut genus omne animantum. Mentha in vaſculo aquâ referto radices agit, & folia. Salix arbor in terrâ, ut di-

cunt, mortuâ, ſi aquâ purâ perfundatur, molem & legitimam acquirit. Aquatili pecori ſpiritus ab aquâ. Suave elementum, aqua eſt, Chymicumque principium, animatis corporibus & mixtis neceſſarium maximè, maximique ad vitam generationemque momenti.

## I V.

UNDA purior, cæteris potibus fermentatis, longè ſalubrior eſt. Cibi vehiculum eſt, & præſtantius. Non pro arbitrio, ſed neceſſitate, ingeritur: omnique féliciùs alio diſtribuitur potu. Palato non tantùm ſapit: ſed villos molles, fibraſque flexiles fingit ſemper aſperiores à vino. Purpureum laticem, ſinguloſque & omnes corporis humores ex naturæ votis fluidos reddit, à Baccho nimiùm ſalibus hiſpidos. Has aquæ dotes experiuntur præſertim, qui invigilant litteris. Quò magìs utuntur aquâ, eò ſunt vegetiores: faciliùs vident, ſentiunt alacriùs, ſapientiùs ratiocinantur, maturiùs judicant. Sanitatis tutor eſt aqua. Hæc diſſolvendis cibis, conficiendoque chylo cæteris aptior. Caput & ventriculum non tentat, ut vinum, appetentiam non dejicit, ſed excitat. Hujus ope mucus tenax & viſcidus ſtomachi & inteſtinorum detergetur; flatus à criſpatis induratiſque fibris, hypochondriacorum fons & origo, diſcutitur; laxatur fibra, fluit humor. Miranda utilitas aquæ. Iners alimentum accelerat, ſpiſſum ſolvit, obtundit acre, ſalſum mitigat, ſeroſam colluviem per renes convehit, præcavetque calculum, & arcet podagram. Ut puritas omnis à vino madida, corrumpitur, ſic mens ab eo libera non inquinatur. Novum enim non eſt, ſapientiam adumbrari vino. Profectò libidines, mania, flava atraque bilis, à vino accenſæ, ab aquâ potenter arcentur. Attamen inſalubres aquas, crudiores, puteales, ſtagnantes, emendat pauxillùm vini. Ità cruciatus colici, morbi articulares, Broncocele, id genus, præcaventur: Ità, qui ſtomacho ſunt debili, iis, ut Timotheo, paululùm vini conceditur, & tutè: Ità tandem vino, ſed modico, temperatoque ſemper aquâ, quædam ineſt ſalubritas. Interìm pauci ſunt, etiam ex iis, qui labore improbo victum quæritant, ſat robuſti, qui & vino & è vino elicitis diù tutòque indulgeant.

## V.

ET ſi animalium corpora igne foveantur & vigeant, nativus tamen ille calor contemperari debet. Effracto carcere, corporum integritatem citiùs deuret ignis, niſi aquâ, veluti compede, retineatur. Undè natura nullibì non humiditatem circumfundit. Hæc, quia ſemper conſumitur, ſemper amat conſentientibus reparari partibus, quæ eò ſalubriores ſunt, quò magìs agunt neceſſariò. Œconomiam animalem non ſolùm ſervat aquæ potus; ſed & ipſos ſanat arcetque morbos. Morbus ferè omnis oritur à villorum rigiditate & ſpiſſitudine fluidorum; indè cæco quodam carpitur igne humana conſtitutio, brevì peritura, ni temperetur. Ab inanitione enim raro morbi fiunt. His in caſibus extinctus naturalis calor, cardiacis reſtaurandus; in cæteris, inſitus calor compeſcendus eſt. Cùm igitur omnes ferè contrà naturam affectus, à caloris exuperantiâ promanent, repagulis eget ille innatus calor. Aliàs ignis in igne foret, & citò cinis. Morbus, ſine quo pauci pereunt, febris eſt. Hæc, extracto ſanguine, tenui diœtà, & præſertim aquæ largo ceſſat potu. Cholerâ morbo quid ſævius?

Illius impetum comprimit & fiſtit aqua; ſi ſat copioſè epotetur. In Tetano pariter rigorem ſolvit. Frequenti aquæ potu, muſculi, qui, tunc quaſi ſunt ferrei vectes, ſenſim molleſcunt; febriſque, ſi ſupervenerit intrà quatuor dies, morbum ſanat. Tot commoda, ſimiliaque, ut in podagrâ, variis ventriculi affectibus & capitis, profert intùs aqua: tot, nec minora præſtat extùs. Decocta, capitis mulcet dolores. Affuſa tepidè, fractis, luxatis, contractis artubus & reſolutis, amica eſt, ut & ulceribus tumoribuſque. Balneo, obſtructa reſerat, urinam movet, & diaphoreſim, & ſeceſſum alvi; ſolvitque obſtructiones, fomites morborum. Injecta, dura emollit, aperit denſa, tenſa laxat, craſſa digerit. Hæc non ſyſtemata, ſed res. Utramque ſervat aqua valetudinem. Hìc, quia noſtra non eſt quæſtio, de Mineralibus aquis, quæ terræ viſceribus vires facultateſque quæritant, & de earum eximiis dotibus, addimus nihil. An incredulus adhuc? Vini potatores, abſtemioſque conſulas. Illi plerùmque vitreâ valetudine & antè tempus pereunt: hi ſolitò ſunt longioris ævi, mentiſque ſanioris.

*Ergò aquæ potus omnium ſaluberrimus.*

Proponebat Pariſiis JOANNES-JACOBUS MESSENCE, Andegavenſis, Doctor Medicus Remenſis, & Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1747, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1747.